

ZAŁĄCZNIK nr 2

Tłumaczenie i streszczenie brytyjskiej ustawy „**Children Leaving Act 2000**” - regulującej obowiązki gmin w stosunku do (Młodych Osób) wychowanków opuszczających system opieki w Wielkiej Brytanii.

Obowiązki Gminy w stosunku do Wychowanka którego ma pod opieką:

1. Porada, wsparcie, pomoc i zadbanie o jego szerokorozumiane dobro
2. Wychowankiem w myśl ustawy jest młody człowiek, który ukończył 16 lub 17 lat, który pozostawał w opiece zastępczej przez określony czas do ukończenia 16 roku życia.
3. Wobec każdego dziecka w kontekście tej ustawy Gmina musi przeprowadzić diagnozę jego potrzeb w celu określenia rodzaju pomocy i wsparcia dla niego. Diagnoza ta nazywa się „Pathway Plan” (*Plan „Drogi” Rozwoju*)
4. „Pathway Plan” powinien podlegać regularnej weryfikacji (tzw *reviews*)
5. Gmina ma obowiązek przydzielić każdemu dziecku tzw. Osobistego Doradcę.

The Children Act 1989 Guidance and Regulations Volume 3: Planning Transition to Adulthood for Care Leavers Including the Care Leavers Regulations 2010

Dokument „Planowanie Usamodzielniania (Przejęcia w Dorosłość) Wychowanków Opieki Zastępczej”- jest podstawowym dokumentem dla Gminy dotyczącym Wychowanków opieki zastępczej. Został on oparty o Children Act 1989 i Leaving Care Act 2000 oraz o 10 letnie badania tzw. dobrych praktyk w pracy z wychowankami opuszczającymi system opieki w tym ośrodki i instytucje współpracujące w Wielkiej Brytanii. *Wydanie 2008.*

Zasady Usamodzielniania

1. Badania pokazują, że młodzi ludzie w opiece zastępczej mają większe szanse na udane usamodzielnienie, jeżeli osoby i/lub instytucje zapewniające tą przejściową opiekę kierują się następującymi zasadami:
  - czy ty było by wystarczająco dobre dla mojego dziecka (*good enough*)
  - czy mam plan zapasowy jeśli obecne działania wspierające okażą się niezgodne z oczekiwaniami
  - czy plan wsparcia jest dostosowany do indywidualnych potrzeb wychowanka, a w szczególności osoby o szczególnych potrzebach i/lub łatwiej ulegającej zranieniu niż jej rówieśnicy
2. Żaden Wychowanek nie powinien mieć wrażenia, że jest zmuszany do opuszczenia opieki jeśli nie jest na to gotowy. Rolą Niezależnego Koordynatora oceniającego Plan „Drogi” Rozwoju w OZ jest wzięcie pod uwagę poglądów i uwag Młodej Osoby, której proces dotyczy.

Przed jakimikolwiek decyzjami związanymi z opuszczeniem przez Wychowanka opieki zastępczej, obowiązkowo musi się odbyć spotkanie, które ma na celu weryfikację stopnia gotowości Wychowanka do usamodzielnienia. Niezależny koordynator nadzoruje przebieg spotkania, wszyscy wraz z Wychowankiem muszą zgodnie stwierdzić, że dana młoda osoba ma umiejętności, które pomogą jej w usamodzielnieniu.

3. Obowiązkiem Gmin jest zapewnienie Młodej Osobie właściwego wsparcia w trakcie procesu wychodzenia z OZ i wchodzenia w samodzielność. Wsparcie to powinno podlegać właściwej ewaluacji i regularnej weryfikacji, aby ocenić skuteczność wsparcia oferowanego przez Gminę.

Podstawowe obowiązki ustawowe w stosunku do Wychowanka w procesie usamodzielniania:

- przygotowanie diagnozy potrzeb i ustalenie w procesie diagnostycznym jaki rodzaj wsparcia Wychowanek będzie potrzebował aby w sposób udany usamodzielnić się (diagnoza ta powinna mieć miejsce w trakcie pobytu dziecka w OZ)
  - po ukończeniu diagnozy potrzeb, przygotowanie Planu Rozwoju (Pathway Plan), który zawiera także Plan Opieki (Child Care Plan)
  - Gmina ma obowiązek weryfikować Pathway Plan regularnie aby dopasować poziom wsparcia do potrzeb dziecka
  - Gmina ma obowiązek ustanowić Osobistego Doradcę dla Dziecka
  - Gmina ma obowiązek zabezpieczyć i zadbać o szeroko rozumiane dobro dziecka poprzez zapewnienie mu lub utrzymywanie właściwego zakwaterowania, a także zapewnić mu wsparcie właściwe dla jego potrzeb, edukacji, rozwoju i zatrudnienia.
1. Planowanie wsparcia w procesie usamodzielniania powinno mieć miejsce w przypadku każdego dziecka niezależnie od jego statusu w systemie opieki
  2. Wsparcie – dostępność:

Młode Osoby w procesie usamodzielniania powinny być poinformowane i świadome, iż mogą starać się o niezależne wsparcie (Independent Visitor/Advocacy), która to osoba czy agencja niezależnie od Gminy będzie towarzyszyła i wspierała Wychowanka w wyrażaniu jego poglądów i uwag na temat procesu usamodzielniania, jego potrzeb i skuteczności działań.

Par. 3.2 mówi, że udział Wychowanka w procesie decyzyjnym jest fundamentalny w procesie kształtowania planu usamodzielniania i tylko w wyjątkowych przypadkach decyzje dot. usamodzielniania mogą być podjęte bez udziału młodej osoby.

„Z opieki w dorosłość – model usamodzielniania”

Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział w Warszawie

00-355 Warszawa

Ul. Tamka 38, lok. 704

Tel./fax 22 622 22 62

e-mail: szkolenia@tpp.org.pl www.tpp.org.pl

Plan „Drogi” Rozwoju

1. Planowanie usamodzielnienia nie powinno mieć miejsca w dniu kiedy Wychowanek kończy 16 lat. Takie planowanie powinno być integralną częścią regularnych weryfikacji i ocen przeprowadzanych w trakcie jego pobytu w OZ.
2. Pathway Plan jest „żywym” dokumentem, podlegającym nieustannej ocenie i ewaluacji skuteczności zawartych w nim środków i działań. Pathway Plan jest oparty o aktualną diagnozę potrzeb Młodej Osoby.
3. Pathway Plan i jego przygotowanie jest zlecone pracownikowi socjalnemu przypisanemu Młodej Osobie, PS ma obowiązek konsultować Pathway Plan z:
  - daną Młodą Osobą
  - rodzicami, opiekunami i bliskimi osobami dziecka (w sytuacji gdy jest to właściwe i nie zagraża bezpieczeństwu Wychowanka)
  - z obecnym opiekunem Młodej Osoby oraz przyszłym opiekunem (Koordynatorem Zakwaterowania)
  - nauczycielem, tutorem, mentorem wychowanka
  - Niezależnym Wizytatorem Młodej Osoby
  - właściwym lekarzem, pielęgniarką, opiekunem medycznym
  - Osobistym Doradcą
  - Niezależnym Koordynatorem w Opiece Zastępczej
  - Opiekunem – Promotorem - Niezależnym Wsparciem Młodej Osoby
4. Istotne jest aby Młoda Osoba wiedziała z kim Pracownik Socjalny będzie się kontaktował i konsultował ten plan. Zdarza się, że udział danej osoby czy profesjonalisty byłby niewłaściwy, natomiast należy zawrzeć w planie informację dlaczego dany profesjonalista/osoba nie brał udziału w konsultacji.
5. Wszystkie uwagi Wychowanka, także te różniące z poglądami profesjonalistów powinny być wzięte pod uwagę i zapisane w Pathway Plan.
6. Kopię Pathway Plan powinna posiadać dana Młoda Osoba oraz wszyscy specjaliści, profesjonaliści biorący udział w konsultacjach.

„Z opieki w dorosłość – model usamodzielnienia”

Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział w Warszawie

00-355 Warszawa

Ul. Tamka 38, lok. 704

Tel./fax 22 622 22 62

e-mail: szkolenia@tpp.org.pl www.tpp.org.pl

Obszary diagnozy w Pathway Plan

Zdrowie i Rozwój

- Dostęp do właściwych usług medycznych
- Umożliwienie Młodej Osobie korzystanie z usług dentystycznych zgodnie z ich potrzebami zawartymi w Planie Opieki - dziale Zdrowie
- Ułatwienie dostępu do specjalistycznych ośrodków terapeutycznych, jeżeli jest taka potrzeba
- Dostęp do systemu poradnictwa na temat zdrowego stylu życia
- Stworzenie okazji/możliwości do zdrowego spędzania wolnego czasu

Edukacja, szkolenia, i zatrudnienie

- Deklaracja młodej osoby dotycząca jej aspiracji, marzeń, ambicji zawodowych oraz stworzenie planu działania jak to osiągnąć
- Dostęp do poradnictwa zawodowego
- Edukacja i wsparcie edukacyjne
- Wygospodarowanie środków na wsparcie Młodej Osoby w jej edukacji i rozwoju zawodowym
- Wsparcie i pomoc Wychowankom posiadającym kwalifikacje w rozpoczęciu praktyk zawodowych.
- Wsparcie w wypełnieniu aplikacji do szkoły, collegu czy uniwersytetu
- Wsparcie w zdobywaniu doświadczenia zawodowego, nadzorowanie ścieżki kariery

Rozwój Behavioralno - Emocjonalny

- Jak Gmina zamierza zadbać o podwyższenie niskiego poczucia wartości danej MO, dbając jednocześnie o utrzymanie pozytywnych relacji z nią
- Czy Wychowanek prezentuje się jako osoba silna, pewna siebie z wysokim poczuciem wartości
- Diagnoza poziomu możliwości MO bycia empatycznym, logicznie myślącym i brania odpowiedzialności za swoje czyny
- Poziom umiejętności MO tworzenia więzi, relacji, wyrażania emocji, przystosowywania się do zmian, radzenia sobie ze stresem, oraz posiadania umiejętności panowania nad emocjami a także samoświadomość.

„Z opieki w dorosłość – model usamodzielnienia”

Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział w Warszawie

00-355 Warszawa

Ul. Tamka 38, lok. 704

Tel./fax 22 622 22 62

e-mail: szkolenia@tpp.org.pl www.tpp.org.pl

Tożsamość

- Jakie działania podejmie Gmina aby zaspokoić potrzeby Wychowanka wynikające z jego kultury, religii, orientacji seksualnej
- Jak Młoda Osoba postrzega siebie w związku z tym że była Wychowankiem OZ i jest przygotowywana do usamodzielnienia/przejęcia w dorosłość.
- Jakie wsparcie zaoferuje gmina MO aby otrzymała właściwe dokumenty osobiste potwierdzające jej tożsamość

Rodzina i relacje społeczne

- Ocena relacji MO z jej rodzicami i rodziną z której pochodzi
- Opisanie kontaktu z rodziną
- Relacje MO z grupą rówieśniczą, przyjaciółmi oraz istotnymi osobami dorosłymi
- Opracowanie strategii pomocy w przypadku gdy któraś z tych relacji jest lub była zaburzona
- Jak i która z tych relacji wspomorze Wychowanka przy usamodzielnianiu oraz jak te relacje wspomogą MO w integracji ze środowiskiem z którym się identyfikuje

Praktyczne (i inne) umiejętności istotne w samodzielnym życiu

- MO jest adekwatnie wyposażona w wachlarz praktycznych umiejętności aby rozpocząć dorosłe życie
- Wychowanek jest przygotowany na to aby wziąć odpowiedzialność za swoje czyny, gdy oczekuje się od niego, że będzie bardziej niezależny

Wsparcie finansowe

- Diagnoza potrzeb i możliwości finansowych MO
- Czy Wychowanek ma konto w banku, numer identyfikacji podatkowej oraz czy umie zarządzać swoimi finansami, oszczędzać
- Czy MO może skorzystać z doradztwa finansowego i czy jego dochody pozwalają na to aby się sam utrzymał
- Pathway plan powinien zawierać oświadczenie gminy dotyczące utrzymania MO, tzn. jaki ma plan wobec Wychowanka aby otrzymywał właściwe wsparcie finansowe

„Z opieki w dorosłość – model usamodzielnienia”

Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział w Warszawie

00-355 Warszawa

Ul. Tamka 38, lok. 704

Tel./fax 22 622 22 62

e-mail: szkolenia@tpp.org.pl www.tpp.org.pl

Ocena zakwaterowania i jego adekwatności

- Ocena właściwego poziomu jakości zakwaterowania gdzie MO mieszka lub ma zamieszkać
- Czy zakwaterowanie jest dostosowane do potrzeb danej MO (np. jej niepełnosprawności, czy uwzględnia odległość od szkoły, rodziny, systemu wsparcia)
- W przypadku gdy zakwaterowanie nie spełnia oczekiwań, jakie kroki zostały podjęte przez Gminę aby było ono właściwe i odpowiadało potrzebom MO

Skrot: MO- Młoda Osoba (Wychowanek)

OZ- Opieka Zastępcza

PS -pracownik socjalny

„Z opieki w dorosłość – model usamodzielnienia”

Towarzystwo Psychoprofilaktyczne Oddział w Warszawie

00-355 Warszawa

Ul. Tamka 38, lok. 704

Tel./fax 22 622 22 62

e-mail: szkolenia@tpp.org.pl www.tpp.org.pl